

Postimees. - 18.01.2024

Ulla Länts

Rainer Saks: kuna rünnakud on nõrgestanud Krimmi õhukaitset, on venelased väga mures Kertši silla pärast

Rainer Saks: rosijani дуже стурбовані Керченським мостом, оскільки протиповітряна оборона Криму була ослаблена атаками

Експерт з питань безпеки Р. Сакс розповів, що надзвичайно важливо підтримати відбудову військової промисловості України, водночас, ніщо не може компенсувати чи замінити пакети допомоги ЄС та США. За словами експерта, у чомусь ситуація в Україні не порівнюється з тією, якою вона була рік тому і, безумовно, це набагато краще, вони можуть зробити набагато більше самі, і росія все ще набагато слабша порівняно з роком тому, тому що вона втратила багато своїх ресурсів. Незважаючи на це, каже експерт, процес прийняття рішень західних країн залишає погане враження, тому європейським країнам і США буде набагато складніше зберегти свій глобальний статус.

<https://tv.postimees.ee/7940226/sojastuudio-rainer-saks-kuna-runnakud-on-norgestanud-krimmi-ohukaitset-on-venelased-vaga-mures-kerts-i-silla-parast>

Julgeolekuekspert Rainer Saks rääkis Postimehe «Sõjastuudios,» et kuna venelased on pidevate rünnakute tõttu väga mures Krimmis silla pärast ja panevad suure ressursi selle kaitsmisele, siis saavad ukrainlased võimaluse rünnata mujal.

Kui kriitilise tähtsusega on Ukraina jaoks see, et tekiks nii Euroopa Liidu kui USA abi suhtes kindlustunne, praegu pole kumbki suutnud oma abipaketti heaks kiita?

See on kindlasti kõigist otsustest kõige olulisem, sest Euroopa Liidu ja USA abipakette ei suuda mitte miski korvata või asendada. Me näeme ka seda, et Ukrainale sellistes kogustes relvastust enam ei tarnita kui veel kolmveerand aastat tagasi, suurtest asjadest on jäänud ainult lennukid, aga Ukraina vajab ka finantstoetust. Seetõttu on need abipaketid Ukraina jaoks erakordselt olulised ja vajalikud.

Kahjuks venivad kõik otsustusprotsessid poliitiliste vaidluste tõttu.

See paraku näitab demokraatliku süsteemi varjukülgi, varem lepiti strateegilised

välispoliitika eesmärgid parteide üleselt kokku ja seda ei seotud teiste teemadega. Taoline praktika on kadunud ja praegused poliitikud kannavad selle eest vastutust, et nad on lasknud minna nii kaugemale, et strateegilisi eesmärke enam ei saavutata.

Nädal tagasi oli Eestis Ukraina president, kas ta võis meie riigijuhtidega kinniste uste taga peetud kohtumistel teada anda, et olukord Ukrainas on hullem kui paistab?

Ma ei usu, et siin mingit väga uut infot meie poliitikute jaoks laekus. Ukraina on kommunikatsioonis tõepoolest väga omapärasel olukorras. Ta ei tohi näidata, et tal läheb liiga hästi ja teistpidi ei tohi ta näidata, et tal läheb liiga halvasti ja kõik on lootusetu. Seal kahe vahel laveerida on väga keeruline. Inimesed on nüüd kaks aastat sõja tingimustes väga aktiivselt selle kommunikatsiooniga tegelema, aga paratamatult on need uudis- ja värskuse elemendid, mis varem töötasid Ukraina kasuks, kadunud ja rutiinid on asemel. Selles mõttes on tõesti väga raske. Ukraina ühtpidi üritab jätta avalikkusele selgemat muljet selle kohta, et nende sõjatööstus siiski saab jalgu alla. See on väga õige. Sõjatööstus on sõja algusest peale olnud üks liin, kuidas Ukrainat toetada. On erakordselt tähtis, toetada Ukraina sõjatööstuse uuesti üles ehitamist. Samas me teame, et see siiski ei asenda praegu veel neid abipakette. Mõnes mõttes ei ole Ukraina olukord võrreldav sellega, mis ta oli üle aasta tagasi. Kindlasti see on palju parem, nad suudavad ise palju rohkem ja Venemaa on ikkagi võrreldes aastatagusega palju nõrgem, kuna ta on väga palju oma ressursidest kaotanud. Sellegi poolest jätab lääneriikide otsustusprotsess endast halva mulje, nii et Euroopa riikidel ja USA-l saab olema pärast palju raskem oma globaalset seisundit hoida

Venemaa kaitseministeerium teatas täna hommikul ühe drooni allatulistamisest Moskva oblastis ja veel ühe kahjutuks tegemisest Leningradi oblastis.

Ukraina kindlasti praegu ei kasuta kogu oma potentsiaali selliste rünnakute läbiviimiseks. Ukrainal ei ole ka selliseid vahendeid, et korraldada taolisi õhurünnakuid, nagu Venemaa seda teeb. Ma arvan, et Ukraina teeb siiski rünnakuid Venemaa piiriäärsetest oblastitest kaugemal praegu selleks, et tasakaalustada strateegilist pilti. Et Vene inimesed saaksid aru, et sõda puudutab neid kõiki ja see ei ole mingisugune erioperatsioon. See on ilmselt Ukraina praegune eesmärk. Nende üksikute droonirünnakutega ei õnnestu kahjustada Venemaad sellisel moel, mis reaalselt pärsiks nende sõjalisi võimeid, aga kui rünnakute geograafia üle kogu Venemaa laieneb, siis on see Venemaa juhtkonna jaoks väga suur väljakutse. Nad peavad tegelema õhutõrje ja oma territooriumi julgestamisega, see aga kurnab julgeolekustruktuuride ressursse.

Krimmi rünnaku tõttu olid venelased taas sunnitud sulgema Kertši silla.

Ukraina on suutnud tänu oma rünnakutele Krimmis ja Aasovi ning Musta mere piirkonnas, selgelt nõrgendada Venemaa õhukaitset. Vastasel juhul Venemaa selliseid tõsiseid kaitsemeetmeid iga väiksemagi drooni lendamise puhul ei rakendaks. Venemaa on tõesti on väga tundlik selles, et Krimmis silda võidakse rünnata ja ukrainlased väga selgelt mängivad sellega. Kuna Venemaa pühendab hästi palju ressursi Krimmi sillale, siis tõenäoliselt avab Ukrainal võimalus rünnata mõnes teises kohas, kus seda kaitset napib. See on Venemaa väejuhatuse jaoks tõsine peavalu, et Ukrainal on selge initsiatiiv lõunas oma rünnakute läbiviimisel.

Kui selged on täna Aasovi mere kohal venelaste luurelennuki allatulistamise asjaolud?

Ei ole põhjust arvata, et Venemaa õhukaitse selle ise alla lasi. See on ikkagi ukrainlaste läbi viidud operatsioon ja ukrainlased on selle ka omaks võtnud. Samas on nad jättnud selle

operatsiooni läbiviimise meetodid ja vahendid avalikustamata. Seekord ei ole imbunud avalikusse ka mingeid versioone sellest. Ukraina tahab jätta muljet, et tal on mingid võimekused, mida Venemaa juhtkond täpselt ei adu ja sellega pärssida Venemaa õhuoperatsioonide planeerimist seal piirkonnas veelgi. Venemaa jaoks on tragöödia ka see, et ainukene seltskond, kes võib-olla sai aru, kuidas rünnak toimus, läks koos selle sama lennukiga kaduma. Venemaa saab kindlasti mingil hetkel aru, kuidas see rünnak läbi viidi, aga seni, kuni ta sellest pole aru saanud, on ta sunnitud oma lennuväe selles piirkonnas tagasi tõmbama ja see on ukrainlaste jaoks praegusel hetkel taktikaline võit. Ma arvan, et me saame ka teada, kes selle lennuki pardal olid. Täna siin esimesed nimed ilmusid, aga mitte veel täielik nimekiri. Tundub, et seal olid kõrge aukraadiga hästi väärtusliku väljaõppega ohvitserid, nii et tegelikult ei ole küsimus mitte ainult lennuki kaotamises. Selle meeskonna loomine on palju keerulisem. Lennukeid remontida ja ehitada Venemaa praegu ei suuda, aga see ei ole kõige tähtsam. Tähtsam on see, et jälle läks Venemaa jaoks kaduma terve hulk võimekaid inimesi, kelle taastamine ole lihtne.